

**การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการความรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ**
**The Condition of Information Technology for Knowledge Management of School
Under Amnatcharoen Primary Education Service Area Area**

ธัญญพิชญา วามะลุน ภาณุพงศ์ บุญรัมย์ และชวนคิด มะเสนะ
Thanpichaya Wamalun, Panupong Boonrom and Chuankid Masena

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
Faculty of Education, Ubon Ratchathani Rajabhat University
E-mail: thanpichaya.wg65@ubru.ac.th

Received: August 26, 2024; Revised November 5, 2024; Accepted: November 8, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการความรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ 2) เปรียบเทียบการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการความรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ จำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษา และ 3) ศึกษาแนวทางการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการความรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ ตัวอย่างที่ใช้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 47 คน ครูผู้สอน จำนวน 280 คน รวมทั้งหมด 327 คน โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย กำหนดเป็นกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซ์และมอร์แกน กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำนวน 6 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .96 และแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง สถิติที่ใช้ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที การทดสอบเอฟ และการทดสอบความแตกต่างโดยใช้วิธีการของ Scheffe'

ผลการวิจัยพบว่า

1. การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการความรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก
2. การเปรียบเทียบการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการความรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ จำแนกตามตำแหน่ง พบว่า โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่า โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน
3. แนวทางการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการความรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ พบว่า ด้านการสร้างและแสวงหาความรู้ ควรสนับสนุนให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาเข้ารับการอบรม พัฒนาการใช้สื่อเทคโนโลยีให้มีการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา เพื่อใช้ในการสร้างและแสวงหาความรู้ ให้มีแหล่งการเรียนรู้ เพื่อให้สามารถเข้าถึงข้อมูลได้อย่างหลากหลาย และสามารถนำข้อมูลไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ด้านการจัดเก็บข้อมูล ควรจัดการความรู้ให้เป็นหมวดหมู่ จำแนกประเภทของข้อมูลสารสนเทศให้ชัดเจน ด้านการนำความรู้ไปใช้ ควรส่งเสริมสนับสนุนให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนาทางด้านการนำเทคโนโลยีสารสนเทศไปใช้ในการปฏิบัติงานในสำนักงานและในชั้นเรียน และ

ด้านการแลกเปลี่ยนและแบ่งปันความรู้ ควรส่งเสริมสนับสนุนให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีความรู้ความสามารถและมีความชำนาญในการนำเทคโนโลยีสารสนเทศไปใช้เพื่อการจัดการความรู้ในสถานศึกษาได้รับการพัฒนาทางด้านการนำเทคโนโลยีสารสนเทศไปใช้ในการปฏิบัติงานในสำนักงานได้รับการพัฒนาทางด้านการนำเทคโนโลยีสารสนเทศไปใช้ในการปฏิบัติงานในสำนักงานและในชั้นเรียน และด้านการแลกเปลี่ยนและแบ่งปันความรู้ ควรส่งเสริมสนับสนุนให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีความรู้ความสามารถและมีความชำนาญในการนำเทคโนโลยีสารสนเทศไปใช้เพื่อการจัดการความรู้ในสถานศึกษา

คำสำคัญ: การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ การจัดการความรู้ การจัดการความรู้ในสถานศึกษา

Abstract

The objectives of this research are 1) to study the use of information technology for knowledge management in basic educational institutions; Under the jurisdiction of the Amnat Charoen Primary Educational Service Area Office. 2) to compare the use of information technology for knowledge management in basic educational institutions. Under the jurisdiction of the Amnat Charoen Primary Educational Service Area Office classified by position, work experience and size of educational institution. 3) to study guidelines for using information technology for knowledge management in basic educational institutions. Under the jurisdiction of the Amnatcharoen Primary Educational Service Area Office the sample used in the research included 47 school administrators and 280 teachers, totaling 327 peoples, using a simple random sampling method. Samples were defined using Krejci and Morgan's ready-made tables. Target groups used in qualitative research include: six educational institution administrators and teachers were selected through purposive selection. The tool used were 5-level rating scale questionnaire with a reliability for the entire version equal to .96 and a structured interview form. Statistics used in data analysis include percentage, mean, standard deviation, t-test, F-test and difference test using Scheffe's method.

The reserch findings were as follows.

1. Use of information technology for knowledge management in basic educational institutions under the jurisdiction of the Amnatcharoen Primary Educational Service Area Office overall, it is at a high level.

2. Comparison of the use of information technology for knowledge management in basic educational institutions under the jurisdiction of the Amnatcharoen Primary Educational Service Area Office classified by position, it was found that overalls they were different. Statistically significant at the .01 level. Classified by educational institution size, it was found that overalls they were different. Statistically significant at the .01 level. As for classification by work experience, it was found that overalls there were no differences.

3. Guidelines for using information technology for knowledge management in basic educational institutions under the Amnatcharoen Primary Educational Service Area Office, it was found that in creating and seeking knowledge should be encouraged to receive training to develop the use of technological media. To use educational technology to create and acquire knowledge. To have educational resources so that they can access a variety of information and be able to use the information for maximum benefit. Educational institutions have created Big Data databases to store data to make it easy and convenient to use. Teachers and educational personnel should be encouraged to develop the use of information technology in their work in the office and in the classroom and the exchange and sharing of knowledge.

Keywords: Use of information technology, Knowledge management, Knowledge management in educational institutions.

บทนำ

เทคโนโลยีที่สร้างความเปลี่ยนแปลงอย่างสิ้นเชิงและรวดเร็ว (Disruptive Technology) ได้ส่งผลกระทบต่อครอบคลุมทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม การศึกษา และวิถีชีวิตประจำวันของประชากรทั่วโลก กอปรกับสถานการณ์โรคระบาดได้เร่งกระตุ้นการเปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลันและสิ้นเชิง เทคโนโลยีที่สร้างความผันแปรอย่างมากในโลกของการศึกษาเรียนรู้ ได้แก่ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร WIFI 5G การสื่อสารมิติเสมือนจริง เทคโนโลยีเสริมความเป็นจริง ตลอดจนถึงการเก็บรวบรวมข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) การเรียนรู้ของเครื่องจักรกล (Machine Learning) และเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence : AI) ศักยภาพของเทคโนโลยีสารสนเทศเหล่านี้เปิดโอกาสให้บุคคลได้เรียนรู้ตลอดเวลาและสามารถสื่อสารและเผยแพร่ความรู้ความชำนาญของตนเองได้อย่างกว้างขวางทั่วทุกมุมโลก ทำให้เกิดเป็นฐานข้อมูลขนาดใหญ่และเมื่อมีการจัดเก็บ คำนวณ วิเคราะห์ข้อมูล และนำเสนอด้วยปัญญาประดิษฐ์ ยิ่งทำให้สามารถเลือกใช้ความรู้ได้ตรงตามความต้องการอย่างรวดเร็วและแม่นยำ นอกจากนี้การสื่อสารของบุคคลที่ข้ามเวลาและข้ามการจำกัดของสภาพพื้นที่ทางกายภาพจากทั่วโลกก่อเกิดจำลองเป็นสังคมเสมือนจริง และด้วยศักยภาพของเทคโนโลยีที่เป็นดิจิทัลเช่นนี้ ได้สร้างโอกาสทางการเรียนรู้และเปิดโอกาสให้บุคคลสามารถต่อยอด สร้างสรรค์ความรู้และสร้างนวัตกรรมใหม่อย่างไม่เคยมีมาก่อน นโยบายการศึกษาของไทยจึงมุ่งเป้าหมายการพัฒนาประชากรของประเทศด้วยกลไกการศึกษาตลอดชีวิตอย่างเท่าเทียมอันจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างยั่งยืน (Office of Education Council, Ministry of Education, 2017)

กระทรวงศึกษาธิการกำหนดนโยบายการพัฒนาการบริหารจัดการให้มีการปรับปรุงและพัฒนารูปแบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งมีกรอบแนวทางการปฏิรูปใน 4 ด้าน คือ ด้านการพัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่ ด้านการพัฒนาครูยุคใหม่ ด้านการพัฒนาสถานศึกษา และแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่และด้านการพัฒนาการบริหารจัดการใหม่ จากกรอบแนวทางการดำเนินงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้แก่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาต้องตระหนักถึงการจักระบบบริหารที่เป็นเชิงระบบสอดคล้องกับการจัดการศึกษาที่ส่งผลถึงคุณภาพผู้เรียนให้มากที่สุด นอกจากนี้การจัดเตรียมความพร้อมในระบบสารสนเทศภายในสถานศึกษาและการนำข้อมูลไปใช้จึงเป็นหัวใจของการบริหารจัดการในสถานศึกษา ซึ่งสถานศึกษาต้องดำเนินการวางระบบบริหารจัดการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารและให้ผู้เรียนเกิดคุณภาพให้เป็นไปตามที่กฎหมายกฎกระทรวงต่าง ๆ ได้กำหนดไว้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2558)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญได้กำหนดจุดเน้นการปฏิรูปการศึกษาคือการปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้โดยการพลิกโฉมด้วยระบบดิจิทัล ซึ่งในข้อนี้มีความสอดคล้องกับจุดเน้นของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญที่ต้องการให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อการเรียนรู้ทุกระดับและปัญหาขององค์กรคือการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วทำให้อุปกรณ์ที่มีอยู่ล้าสมัย ขาดความรู้และทักษะทางเทคโนโลยีไม่สามารถนำเอาความรู้ไปใช้ในการบริหารจัดการความรู้ของสถานศึกษาได้โดยเฉพาะช่วงที่ผ่านสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอำนาจเจริญ จัดการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบ On-line, On-hand และ On-demand ซึ่งบุคลากรจำนวนมากขาดทักษะการสร้างและแสวงหาความรู้ ขาดทักษะที่จะนำเอาความรู้ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนตามกำหนดความรู้ที่มีไม่เป็นระบบระเบียบยากต่อการนำไปใช้งาน ขาดทักษะในการจัดเก็บข้อมูลให้เป็นระบบ ขาดทักษะในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และแบ่งปันข้อมูล และที่สำคัญในช่วงปีที่ผ่านมาผู้บริหารและบุคลากรจำนวนมากเกษียณอายุราชการทำให้ข้อมูลความรู้ที่สำคัญจากบุคคลขาดหายไป และในช่วงปีที่ผ่านมาในสถานการณ์การจัดการเรียนการสอนและการทำงานแบบ Work from Home ทำให้บุคคลกรบางส่วนไม่สามารถที่จะนำเอาเทคโนโลยีสารสนเทศมาบริหารจัดการความรู้ในสถานศึกษาของตนเอง จึงส่งผลให้นักเรียนเกิดภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ ดังนั้น ผู้บริหารและครูจึงจำเป็นต้องอย่างมากที่ต้องมีสมรรถนะทางเทคโนโลยีรู้จักการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดความรู้ใน

องค์กร และสามารถที่จะอำนวยความสะดวกให้กับผู้เรียนได้เป็นอย่างดีในเรื่องของการใช้เทคโนโลยีให้มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ, 2566)

จากสภาพความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงศึกษาสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการความรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ ซึ่งผลการวิจัยจะนำไปใช้เพื่อเป็นประโยชน์และเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาศักยภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุดต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการความรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ
2. เพื่อเปรียบเทียบการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการความรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ จำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษา
3. เพื่อศึกษาแนวทางการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการความรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยนำเสนอวิธีดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้

การศึกษาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการความรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ

ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ ปีการศึกษา 2566 ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 252 คน และครูผู้สอน จำนวน 1,676 คน รวมทั้งสิ้น 1,928 คน (แผนปฏิบัติการประจำปี 2566 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ 2566)

ตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญปีการศึกษา 2566 ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 47 คน ครูผู้สอน จำนวน 280 คน รวมทั้งสิ้น 327 คน โดยใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) การกำหนดเป็นกลุ่มตัวอย่างใช้ตารางของ Krejcie and Morgan (ธีรวุฒิ เอกะกุล, 2556)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการความรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ ในด้านต่าง ๆ 4 ด้าน โดยมีวิธีการสร้าง ดังนี้

1. ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และรายงานการวิจัยที่เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการความรู้ในสถานศึกษา
2. ศึกษาการสร้างแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่าของ Linkert จากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยต่าง ๆ

2.1 กำหนดขอบข่าย ข้อคำถามตามกรอบแนวคิดการวิจัยให้ครอบคลุมทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการสร้างและแสวงหาความรู้ 2) ด้านการจัดเก็บความรู้ให้เป็นระบบ 3) ด้านการนำความรู้ไปใช้ และ 4) ด้านการแลกเปลี่ยนและแบ่งปันความรู้

2.2 ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อสร้างแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่าให้ครอบคลุม กรอบแนวคิดทั้ง 4 ด้าน

3. นำแบบสอบถามฉบับร่างที่สร้างขึ้นมา เสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง และความเหมาะสมของเนื้อหา

4. นำแบบสอบถามที่ได้แก้ไขปรับปรุง แล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อพิจารณาตรวจสอบ แก้ไข วิเคราะห์ ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างแบบสอบถามกับวัตถุประสงค์ (IOC) มีค่าเท่ากับ .80-1.00

5. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น แล้วนำไปทดลองใช้ (Try-out) กับผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอื่นที่ไม่ใช่ตัวอย่าง จำนวน 50 คน

6. นำแบบสอบถามที่ทดลองใช้ มาคำนวณหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ("α"-Coefficient) ตามวิธีของ Cronbach บุญชม ศรีสะอาด (2560) ได้ค่าความเชื่อมั่น .96

7. นำเครื่องมือมาปรับปรุงแก้ไขและนำเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบ แล้วนำไปจัดทำเป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ พร้อมนำไปเก็บข้อมูลกับตัวอย่างต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาที่เป็นตัวอย่าง เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

2. จัดส่งแบบสอบถามออนไลน์ในรูปแบบฟอร์มออนไลน์ พร้อมจดหมายแนะนำและขอความร่วมมือจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามส่งคืนผู้วิจัยได้ทันทีหลังตอบแบบสอบถามเสร็จ แบบสอบถามบางส่วนผู้วิจัยดำเนินการประสานการส่งและการตอบกลับจากผู้ตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง

3. การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามวันและเวลาที่กำหนด ได้รับแบบสอบถามกลับคืนทั้งสิ้น จำนวน 327 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ของแบบสอบถามทั้งหมด โดยทำการตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถามแล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผลการวิเคราะห์ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการความรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ นำเสนอข้อมูลโดยแสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แสดงในตารางที่ 1 เกณฑ์ค่าเฉลี่ย 5 ระดับ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

- 4.51-5.00 หมายถึง มีภาพการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากที่สุด
- 3.51-4.50 หมายถึง มีสภาพการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก
- 2.51-3.50 หมายถึง มีสภาพการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง
- 1.51-2.50 หมายถึง มีสภาพการปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อย
- 1.00-1.50 หมายถึง มีสภาพการปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการความรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ โดยภาพรวม

ลำดับ	การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการความรู้	$\bar{x}$	S	แปลผล	อันดับ
1	ด้านการสร้างและแสวงหาความรู้	4.23	.51	มาก	4
2	ด้านการจัดเก็บความรู้ให้เป็นระบบ	4.37	.47	มาก	2
3	ด้านการนำความรู้ไปใช้	4.33	.50	มาก	3
4	ด้านการแลกเปลี่ยนและแบ่งปันความรู้	4.67	.43	มากที่สุด	1
	รวม	4.40	.42	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนมีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการความรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.40$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการแลกเปลี่ยนและแบ่งปันความรู้มีสภาพการปฏิบัติงานในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.67$) รองลงมา คือ ด้านการจัดเก็บความรู้ให้เป็นระบบมีสภาพการปฏิบัติงานในระดับมาก ($\bar{x} = 4.37$) ด้านการนำความรู้ไปใช้มีสภาพการปฏิบัติงานในระดับมาก ($\bar{x} = 4.33$) ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการสร้างและแสวงหาความรู้มีสภาพการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.23$)

1. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการความรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ จำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดสถานศึกษา นำเสนอข้อมูลโดยแสดงค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการความรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ จำแนกตามตำแหน่ง

	การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการความรู้	ผู้บริหารสถานศึกษา		ครู		t	p
		$\bar{x}$	S	$\bar{x}$	S		
1	ด้านการสร้างและแสวงหาความรู้	4.33	.36	4.21	.53	2.00*	.05
2	ด้านจัดเก็บความรู้ให้เป็นระบบ	4.47	.36	4.35	.48	1.87	.07
3	ด้านการนำความรู้ไปใช้	4.39	.38	4.32	.51	1.15	.26
4	ด้านการแลกเปลี่ยนและแบ่งปันความรู้	4.88	.29	4.64	.44	3.70**	.00
	รวม	4.52	.29	4.39	.44	2.76**	.01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

จากตารางที่ 2 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการความรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ จำแนกตามตำแหน่ง โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการแลกเปลี่ยนและแบ่งปันความรู้แตกต่างกันอย่างใน

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านการสร้างและแสวงหาความรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการจัดเก็บความรู้ให้เป็นระบบ และด้านการนำความรู้ไปใช้ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการความรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

ที่	การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการความรู้	ประสบการณ์ในการทำงาน					
		ต่ำกว่า 5 ปี		ตั้งแต่ 5-10 ปี		มากกว่า 10 ปี ขึ้นไป	
		$\bar{x}$	S	$\bar{x}$	S	$\bar{x}$	S
1	ด้านการสร้างและแสวงหาความรู้	4.27	.48	4.26	.45	4.14	.60
2	ด้านการจัดเก็บความรู้ให้เป็นระบบ	4.38	.41	4.41	.42	4.32	.57
3	ด้านการนำความรู้ไปใช้	4.35	.49	4.35	.42	4.28	.57
4	ด้านการแลกเปลี่ยนและแบ่งปันความรู้	4.72	.39	4.68	.40	4.63	.50
รวม		4.43	.39	4.43	.36	4.34	.50

จากตารางที่ 3 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 5 ปี มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการความรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ โดยภาพรวมมีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.43$) ส่วนผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีประสบการณ์การทำงานตั้งแต่ 5-10 ปี มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการความรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ โดยภาพรวม มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.43$) และผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 10 ปี ขึ้นไป มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการความรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ โดยภาพรวม มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.34$)

ตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการความรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

ที่	การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการความรู้	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	P
1	ด้านการสร้างและแสวงหาความรู้	ระหว่างกลุ่ม	2	1.10	.54	2.05	.13
		ภายในกลุ่ม	324	86.65	.26		
		รวม	326	87.75			
2	ด้านการจัดเก็บความรู้ให้เป็นระบบ	ระหว่างกลุ่ม	2	.51	.25	1.13	.32
		ภายในกลุ่ม	324	72.65	.22		
		รวม	326	73.16			
3	ด้านการนำความรู้ไปใช้	ระหว่างกลุ่ม	2	.34	.17	.69	.50
		ภายในกลุ่ม	324	81.22	.25		
		รวม	326	81.56			

ตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการความรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน (ต่อ)

ที่	การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการความรู้	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	P
4	ด้านการแลกเปลี่ยนและแบ่งปันความรู้	ระหว่างกลุ่ม	2	.44	.22	1.16	.31
		ภายในกลุ่ม	324	61.50	.19		
		รวม	326	61.94			
รวม		ระหว่างกลุ่ม	2	.52	.26	1.44	.23
		ภายในกลุ่ม	324	58.67	.18		
		รวม	326	59.19			

จากตารางที่ 4 พบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการความรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่า การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการความรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการความรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ จำแนกตามขนาดสถานศึกษา

ที่	การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการความรู้	ขนาดสถานศึกษา							
		เล็ก (n=4)		กลาง (n=96)		ใหญ่ (n=84)		ใหญ่พิเศษ (n=167)	
		$\bar{x}$	S	$\bar{x}$	S	$\bar{x}$	S	$\bar{x}$	S
1	ด้านการสร้างและแสวงหาความรู้	4.10	.55	4.31	.45	4.53	.36	4.54	.38
2	ด้านการจัดเก็บความรู้ให้เป็นระบบ	4.25	.49	4.45	.43	4.53	.32	4.68	.36
3	ด้านการนำความรู้ไปใช้	4.21	.51	4.41	.45	4.64	.32	4.61	.43
4	ด้านการแลกเปลี่ยนและแบ่งปันความรู้	4.68	.44	4.68	.41	4.46	.60	4.71	.41
รวม		4.31	.45	4.46	.37	4.54	.33	4.63	.36

จากตารางที่ 5 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษมีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.63$) รองลงมาคือผู้บริหารสถานศึกษาและครูสถานศึกษาขนาดใหญ่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.54$) ส่วนผู้บริหารสถานศึกษาและครูสถานศึกษขนาดกลางมีค่าเฉลี่ยอยู่ระดับมาก ($\bar{x} = 4.46$) และผู้บริหารสถานศึกษาและครูสถานศึกษาขนาดเล็กมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{x} = 4.31$)

ตารางที่ 6 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการความรู้
ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ จำแนกตามขนาดสถานศึกษา

ที่	การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อการจัดการความรู้	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	P
1	ด้านการสร้างและแสวงหาความรู้	ระหว่างกลุ่ม	3	6.28	2.09	8.29**	.00
		ภายในกลุ่ม	323	81.48	.25		
		รวม	326	87.76			
2	ด้านการจัดเก็บความรู้ให้เป็นระบบ	ระหว่างกลุ่ม	3	5.35	1.78	8.49**	.00
		ภายในกลุ่ม	323	67.81	.21		
		รวม	326	73.16			
3	ด้านการนำความรู้ไปใช้	ระหว่างกลุ่ม	3	5.60	1.86	7.94**	.00
		ภายในกลุ่ม	323	75.96	.235		
		รวม	326	81.56			
4	ด้านการแลกเปลี่ยนและแบ่งปันความรู้	ระหว่างกลุ่ม	3	.43	.14	.75	.52
		ภายในกลุ่ม	323	61.51	.19		
		รวม	326	61.94			
รวม		ระหว่างกลุ่ม	3	3.12	1.04	6.00**	.00
		ภายในกลุ่ม	323	56.07	.17		
		รวม	326	59.19			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 6 พบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการความรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ จำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่า โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 หากพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการสร้างและแสวงหาความรู้ ด้านการจัดเก็บความรู้ให้เป็นระบบ และด้านการนำความรู้ไปใช้ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านการแลกเปลี่ยนและแบ่งปันความรู้ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 7 การวิเคราะห์ความแตกต่างรายคู่ของค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการความรู้ในสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ ระหว่างขนาดสถานศึกษาโดยภาพรวม

การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อ การจัดการความรู้	ขนาดสถานศึกษา	$\bar{x}$	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่	ขนาดใหญ่พิเศษ
			4.31	4.46	4.54	4.63
โดยภาพรวม	ขนาดเล็ก	4.31	-	- 0.15*	- 0.23	- 0.32*
	ขนาดกลาง	4.46		-	- 0.08	- 0.17
	ขนาดใหญ่	4.54			-	- 0.09
	ขนาดใหญ่พิเศษ	4.63				-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 7 พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาขนาดเล็กและขนาดกลาง ขนาดเล็กและขนาดใหญ่พิเศษ มีความคิดเห็นต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการความรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ ด้านการสร้างและแสวงหาความรู้ ด้านการจัดเก็บความรู้ให้เป็นระบบ และด้านการนำความรู้ไปใช้ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 8 การวิเคราะห์ความแตกต่างรายคู่ของค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการความรู้ในสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ ระหว่างขนาดสถานศึกษากับด้านการสร้าง
และแสวงหาความรู้

การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อการจัดการความรู้	ขนาดสถานศึกษา	$\bar{x}$	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่	ขนาดใหญ่พิเศษ
			4.10	4.31	4.53	4.54
ด้านการสร้างและแสวงหา ความรู้	ขนาดเล็ก	4.10	-	- 0.22*	- 0.43	- 0.44*
	ขนาดกลาง	4.31		-	- 0.22	- 0.23
	ขนาดใหญ่	4.53			-	- 0.01
	ขนาดใหญ่พิเศษ	4.54				-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 8 พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาขนาดเล็ก และขนาดกลาง ขนาดเล็กและขนาดใหญ่พิเศษ มีความคิดเห็นต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการความรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ ด้านการสร้างและแสวงหาความรู้ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 9 การวิเคราะห์ความแตกต่างรายคู่ของค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการความรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ ระหว่างขนาดสถานศึกษากับด้านการจัดเก็บความรู้ให้เป็นระบบ

การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการความรู้	ขนาดสถานศึกษา	$\bar{x}$	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่	ขนาดใหญ่พิเศษ
			4.25	4.45	4.53	4.68
ด้านการจัดเก็บความรู้ให้เป็นระบบ	ขนาดเล็ก	4.25	-	- 0.20*	- 0.28	- 0.43*
	ขนาดกลาง	4.45		-	- 0.08	- 0.23
	ขนาดใหญ่	4.53			-	- 0.15
	ขนาดใหญ่พิเศษ	4.68				-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 9 พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาขนาดเล็กและขนาดกลาง ขนาดเล็กและขนาดใหญ่พิเศษ มีความคิดเห็นต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการความรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ ด้านการจัดเก็บความรู้ให้เป็นระบบ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 10 การวิเคราะห์ความแตกต่างรายคู่ของค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการความรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ ระหว่างขนาดสถานศึกษากับการนำความรู้ไปใช้

การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการความรู้	ขนาดสถานศึกษา	$\bar{x}$	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่	ขนาดใหญ่พิเศษ
			4.21	4.41	4.64	4.61
การนำความรู้ไปใช้	ขนาดเล็ก	4.21	-	- 0.20*	- 0.43	- 0.40*
	ขนาดกลาง	4.41		-	- 0.23	- 0.20
	ขนาดใหญ่	4.64			-	- 0.03
	ขนาดใหญ่พิเศษ	4.61				-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 10 พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาขนาดเล็กและขนาดกลาง ขนาดเล็กและขนาดใหญ่พิเศษ มีความคิดเห็นต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการความรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ ด้านการนำความรู้ไปใช้ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. แนวทางการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการความรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ

2.1 ด้านการสร้างและแสวงหาความรู้ ควรมีการวิเคราะห์สภาพข้อมูล กำหนดแนวทางการบริหารจัดการ กำหนดโครงการพัฒนาสื่อเทคโนโลยีทางการศึกษาภายในสถานศึกษา ส่งเสริมให้ครูนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการสร้างและแสวงหาความรู้ เพื่อจัดทำแผนพัฒนาตนเองและการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน

2.2 ด้านการจัดเก็บข้อมูลให้เป็นระบบ ควรมีการประชุมวางแผน การดำเนินงาน จัดทำโครงการเกี่ยวกับการพัฒนาเทคโนโลยีทางการศึกษา มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการความรู้ในสถานศึกษา มีการจัดเก็บความรู้ให้เป็นระบบระเบียบ มีการจำแนกประเภท ชนิดของความรู้ ให้ง่ายและสะดวกต่อการนำเอาความรู้ไปใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

2.3 ด้านการนำความรู้ไปใช้ ควรให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีทักษะความรู้ความเข้าใจในกระบวนการ ทางด้านเทคโนโลยี โดยเฉพาะการนำเอาเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการความรู้ในสถานศึกษา ไม่ว่าจะในด้านการปฏิบัติงานในสำนักงานหรือในชั้นเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษาสามารถสืบค้น จำแนกประเภทของความรู้ และสามารถเลือกนำเอาความรู้ที่มีอยู่ไปใช้ให้เหมาะสมกับงาน

2.4 ด้านการแลกเปลี่ยนและแบ่งปันความรู้ ควรมีการสนับสนุนส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษา เข้าร่วมกิจกรรม โครงการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และมุ่งเน้นให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้เข้ารับการอบรมพัฒนาตนเองให้เป็นผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในการนำเทคโนโลยีไปใช้เพื่อการจัดการความรู้ในสถานศึกษา

สรุปผลการวิจัย

1. การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการความรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ โดยภาพรวม มีระดับการปฏิบัติงานในระดับมาก เรียงตามลำดับ ดังนี้ ด้านการแลกเปลี่ยนและแบ่งปันความรู้ มีระดับการปฏิบัติงานในระดับมากที่สุด ด้านการจัดเก็บความรู้ให้เป็นระบบ มีระดับการปฏิบัติงานในระดับมาก ด้านการนำความรู้ไปใช้ มีระดับการปฏิบัติงานในระดับมาก และด้านการสร้างและแสวงหาความรู้ มีระดับการปฏิบัติงานในระดับมาก

2. การเปรียบเทียบระดับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการความรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ จำแนกตามตำแหน่ง ตามประสบการณ์ในการทำงาน และตามขนาดสถานศึกษา ดังนี้

2.1 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีตำแหน่งแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการความรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ โดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการสร้างและแสวงหาความรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านการแลกเปลี่ยนและแบ่งปันความรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านการจัดเก็บความรู้ให้เป็นระบบและด้านการนำความรู้ไปใช้ ไม่แตกต่างกัน

2.2 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ที่มีประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการความรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ โดยมีระดับสภาพการปฏิบัติงานโดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

2.3 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ที่มีสถานศึกษาขนาดแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการความรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ มีระดับสภาพการปฏิบัติโดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการสร้างและแสวงหาความรู้ มีระดับสภาพการปฏิบัติโดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านการจัดเก็บความรู้ให้เป็นระบบ มีระดับสภาพการปฏิบัติโดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านการนำความรู้ไปใช้ มีระดับสภาพการปฏิบัติโดยรวมแตกต่างกัน แตกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านการแลกเปลี่ยนและแบ่งปันความรู้มีระดับสภาพการปฏิบัติโดยรวม ไม่แตกต่าง

3. แนวทางเกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการความรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ โดยสรุปเป็นรายด้าน ดังนี้

3.1 ด้านการสร้างและแสวงหาความรู้ สถานศึกษาควรสนับสนุนให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ และอุปกรณ์ที่ใช้ในการสืบค้นข้อมูลและสร้างแหล่งข้อมูลการเรียนรู้ เพื่อให้สามารถเข้าถึงข้อมูลได้อย่างหลากหลาย รวมทั้งส่งเสริม สนับสนุน การติดตั้งสัญญาณอินเทอร์เน็ตให้สามารถใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ครอบคลุมและทั่วถึง

3.2 ด้านการจัดเก็บความรู้ให้เป็นระบบ สถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาเข้ารับการอบรม พัฒนาการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการความรู้ที่มีอยู่ได้อย่างเป็นระบบ รู้จักวิธีการบริหารจัดการข้อมูล สามารถจัดเก็บข้อมูลให้เป็นระบบ ระเบียบ และสะดวกต่อการนำข้อมูลมาใช้

3.3 ด้านการนำความรู้ไปใช้ สถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนาทางด้านการนำ เทคโนโลยีสารสนเทศไปใช้ในการปฏิบัติงานในสำนักงาน การจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน การสร้างสื่อการเรียนการสอน การพัฒนา นวัตกรรมการเรียนการสอน การวิจัยในชั้นเรียน รวมทั้งการขอมีและเลื่อนวิทยฐานะของตนเอง

3.4 ด้านการแลกเปลี่ยนและแบ่งปันความรู้ สถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนาทักษะ ในการใช้สื่อเทคโนโลยี สื่อสังคมออนไลน์ ในการแลกเปลี่ยนข้อมูล แบ่งปันข้อมูลในสถานศึกษาของตนเองแก่บุคคลอื่นภายนอก เพื่อเป็น การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน เพื่อเป็นการพัฒนาวิชาชีพให้สูงขึ้น

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่องการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการความรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอำนาจเจริญ มีประเด็นที่นำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการความรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อำนาจเจริญ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการสร้างและแสวงหาความรู้ 2) ด้านการจัดเก็บความรู้ให้เป็นระบบ 3) ด้านการนำข้อมูลไปใช้ 4) ด้านการแลกเปลี่ยนและแบ่งปันข้อมูล มีระดับการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับมาก เนื่องจาก สถานศึกษาส่วนมากมีโครงการที่เกี่ยวกับการพัฒนาระบบสารสนเทศและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาผู้บริหาร สถานศึกษาและครูผู้สอนสามารถเข้าถึงเทคโนโลยีได้ง่ายและสะดวกมากยิ่งขึ้น เนื่องจากมีอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่ทันสมัย รวดเร็ว และสะดวกต่อการเข้าถึงความรู้ และข้อมูลสารสนเทศ พร้อมกันนั้นกระทรวงศึกษาธิการยังมียุทธศาสตร์ให้สถานศึกษาสนับสนุนให้ครู และบุคลากรทางการศึกษาเข้ารับการอบรมและพัฒนาตนเองเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการความรู้ เพื่อการจัดการเรียน การสอนในชั้นเรียน การวิจัยในชั้นเรียน รวมถึงการใช้ระบบเทคโนโลยีในการขอมีและขอเลื่อนวิทยฐานะให้สูงขึ้น จึงส่งผลให้ผลการ ปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับนาตาชา ด้ามทอง (2566) ได้ศึกษาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษาใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตรัง กระบี่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะปัจจุบันการนำเอา เทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษามีความจำเป็นและมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เพราะสามารถลดข้อจำกัด ด้านเวลา ระยะทาง และลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา ส่งเสริมโอกาส ความเสมอภาค ความเท่าเทียม การเข้าถึงบริการทางการศึกษา รวมทั้งผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถเข้าถึงข้อมูลสารสนเทศได้อย่างทั่วถึง

2. ผลการเปรียบเทียบระดับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการความรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ จำแนกตามตำแหน่ง ตามประสบการณ์ในการทำงาน และตามขนาดสถานศึกษา สามารถ อภิปรายได้ ดังนี้

2.1 ผลการเปรียบเทียบระดับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการความรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ จำแนกตามตำแหน่ง พบว่า โดยภาพรวม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการกำหนดนโยบายและวางแผนการดำเนินงานด้านการนำเทคโนโลยีไปใช้ในการบริหารจัดการในสถานศึกษา ส่วนครูผู้สอนมีบทบาทในการนำนโยบายต่างๆ ลงสู่การปฏิบัติ สอดคล้องกับ Karaly R. McGovern (2024) ที่กล่าวว่า ครูมีแนวโน้มในการนำเทคโนโลยีลงมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนและการปฏิบัติงานมากขึ้น ดังนั้นผู้บริหารจึงต้องมีความสามารถด้านเทคโนโลยี มีทักษะในการใช้เทคโนโลยี และมีความสามารถในการสื่อสารให้ครูผู้สอนมีความเข้าใจตรงกันในการปฏิบัติงาน ซึ่งส่งผลให้การใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการความรู้ในสถานศึกษามีประสิทธิภาพและประสบผลสำเร็จ และการสอคัดเลือกผู้บริหารสถานศึกษาได้กำหนดให้ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความรู้ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ จึงทำให้ผู้บริหารมีทักษะในการนำเทคโนโลยีไปใช้ได้มากกว่าครูผู้สอนและนโยบายจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดให้ผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษาต้องมีความรู้ด้านการใช้เทคโนโลยี สอดคล้องกับชลธิชา ดวงจินดา (2565) ได้ศึกษาปัญหาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำแนกตามตำแหน่งพบว่า แตกต่างกัน และสอดคล้องกับชลธิพร พินาศภัย (2559) พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 32 จำแนกตามสภาพตำแหน่งโดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.2 ผลการเปรียบเทียบระดับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการความรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการความรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับยงยุทธ ของเลิศ (2565) ได้ศึกษาความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของจิระวุฒิ คล่องแคล่ว (2563) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ที่มีต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน ไม่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะว่า ในปัจจุบันสถานศึกษามีความคล่องตัวในการบริหารจัดการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

2.3 ผลการเปรียบเทียบระดับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการความรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ จำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่า การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการความรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ เนื่องจากสถานศึกษาที่มีขนาดใหญ่และขนาดใหญ่พิเศษจะมีความพร้อมด้านสื่อ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกมากกว่าโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็กตามลำดับ โรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดใหญ่พิเศษมีความได้เปรียบทางด้านบุคลากรที่มีความชำนาญและเชี่ยวชาญในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการความรู้มากกว่าโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็กตามลำดับ โรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดใหญ่พิเศษได้รับงบประมาณในการสนับสนุนด้านเทคโนโลยีที่มากกว่าโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็กตามลำดับ และโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดใหญ่พิเศษได้รับงบประมาณสนับสนุนให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้เข้ารับการอบรมและพัฒนาตนเองเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการความรู้มากกว่าโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็กตามลำดับ สอดคล้องกับ วีระวัฒน์ คำมัยอม (2558) ที่ศึกษาสภาพการจัดการความรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจังหวัดลำพูน โดยรวมและรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมาก เมื่อเปรียบเทียบสภาพการจัดการความรู้ในสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 35 จังหวัดลำพูน จำแนกตามขนาดโรงเรียนพบว่าโรงเรียนขนาดใหญ่จะมีการดำเนินการจัดการความรู้ในโรงเรียนมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดใหญ่พิเศษ จะมีความแตกต่างระหว่างจำนวนบุคลากรครู งบประมาณสนับสนุน คุณภาพและประสบการณ์ของบุคลากร ซึ่งการจัดการความรู้จำเป็นต้องมีการจัดการทั้งบุคลากร งบประมาณ และเทคโนโลยีเมื่อองค์ประกอบแตกต่างกันผลก็ย่อมแตกต่าง

3. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ได้เสนอแนวทางการเสริมสร้างการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการความรู้ในสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอำนาจเจริญ จำแนกเป็นรายด้าน ดังนี้

3.1 ด้านการสร้างและแสวงหาความรู้ ควรมีแนวทางในการเสริมสร้าง ดังนี้ ควรส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการความรู้ในสถานศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม เน้นให้บุคลากรใช้เทคโนโลยีในการจัดการความรู้ทั้งในสำนักงาน และบริหารจัดการภายในชั้นเรียนหรือวิชาเรียนของตนเองเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียน และสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว สอดคล้องกับขยากร ทิพมาศ (2565) ได้ศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ควรมีแนวทางดังนี้ ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน รวมถึงทำให้ผู้เรียนมีความพร้อมและสามารถใช้ ICT ในการแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเองด้วยวิธีการที่หลากหลาย ผู้บริหารควรรับนโยบายในด้านเทคโนโลยีจากต้นสังกัดมาใช้ในการขับเคลื่อนการจัดการเรียนการสอนให้เป็นมาตรฐานพื้นฐาน

3.2 ด้านการจัดเก็บข้อมูลให้เป็นระบบ ควรมีแนวทางในการเสริมสร้าง ดังนี้ ควรส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาใช้เทคโนโลยีในการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศในสถานศึกษาให้เป็นระบบระเบียบ วางแผนการจัดการความรู้ให้เป็นหมวดหมู่ จำแนกประเภทของข้อมูลสารสนเทศให้ชัดเจน เพื่อให้ง่ายและสะดวกต่อการนำไปใช้งานเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด สอดคล้องกับขยากร ทิพมาศ (2565) ผู้บริหารควรจัดซื้อโปรแกรม Software ที่สนองกลยุทธ์การจัดการเรียนการสอนออนไลน์ เพื่อพัฒนาแพลตฟอร์มการเรียนรู้ที่หลากหลาย ผู้บริหารควรจัดหางบประมาณด้านอุปกรณ์เครื่องมือที่ทันสมัยแก่สถานศึกษา ครูผู้สอน และผู้เรียน ผู้บริหารควรจัดสรรระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่มีความเสถียร และผู้บริหรควรสนับสนุน งบประมาณในการจัดทำข้อมูล Big Data จัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์เพื่อมาสนับสนุนในการจัดเก็บข้อมูลให้เป็นระบบระเบียบ เพื่อให้ง่ายต่อการนำไปใช้และการส่งต่อข้อมูล ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูและบุคลากรทางการศึกษา สร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ มีการทำกิจกรรม PLC เพื่อแลกเปลี่ยน แบ่งปัน ข้อมูล เทคนิค และวิธีการในการจัดเก็บข้อมูลให้เป็นระบบ

3.3 ด้านการนำความรู้ไปใช้ ควรมีแนวทางในการเสริมสร้าง ดังนี้ ผู้บริหารได้ประชุม วางแผน การดำเนินโครงการด้านการพัฒนาเทคโนโลยีทางการศึกษา โดยมุ่งเน้นให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีทักษะ ความรู้ความเข้าใจในกระบวนการทางด้านเทคโนโลยี โดยเฉพาะการนำเอาเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการความรู้ในสถานศึกษา ไม่ว่าจะเป็นด้านการปฏิบัติงานในสำนักงาน หรือในชั้นเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษาสามารถสืบค้น จำแนกประเภทของความรู้ และสามารถเลือกนำเอาความรู้ที่มีอยู่ไปใช้ให้เหมาะสมกับงาน ผู้บริหารสนับสนุนส่งเสริมให้ครู และบุคลากรทางการศึกษานำเอาเทคโนโลยีต่าง ๆ เช่น แอปพลิเคชันมาสร้างและผลิตสื่อเพื่อนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ เช่น โปรแกรม Canva สามารถนำข้อมูลไปใช้ในการสร้างชิ้นงาน เพื่อนำเสนอผลงานอย่างสร้างสรรค์ สอดคล้องกับธิดา เกตุศานันท์ (2566) ผู้บริหารควรให้การสนับสนุนด้านการฝึกอบรมพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ด้านการใช้ไอซีที แนวทางการดำเนินงาน คือ จัดประชุมปฏิบัติการผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อหาแนวทางนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานโดยสอดคล้องกับการฝึกอบรมพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ด้านการใช้ไอซีที สนับสนุนให้ผู้บริหารนำแนวทางไปขยายผลกับบุคลากรในสถานศึกษาและสร้างกลุ่มเครือข่ายเพื่อส่งเสริมการใช้ไอซีทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันในกลุ่มเครือข่ายเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของสถานศึกษาที่นำไอซีทีมาประยุกต์ใช้ ผู้บริหารสถานศึกษากำกับติดตามผลการดำเนินการตามแนวทางที่ได้ขยายผลกับบุคลากรและกลุ่มเครือข่ายที่สร้างขึ้น และผู้บริหารสถานศึกษาสรุปผลการดำเนินงานการขยายผลไปเขตพื้นที่การศึกษานำข้อมูลที่ได้มาพัฒนาปรับปรุงต่อไป

3.4 ด้านการแลกเปลี่ยนและแบ่งปันความรู้ ควรมีแนวทางในการเสริมสร้าง ดังนี้ ควรมีการประชุมวางแผน กำหนดกิจกรรมโครงการและจัดสรรงบประมาณในการพัฒนาสื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีความรู้ มีทักษะ และมีความชำนาญในการนำเทคโนโลยีสารสนเทศไปใช้เพื่อการจัดการความรู้ในสถานศึกษา โดยเฉพาะในด้านการแลกเปลี่ยน และแบ่งปันความรู้ภายในสถานศึกษาและภายนอกสถานศึกษา ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาสร้างกลุ่มเครือข่ายผ่านสื่อสังคมออนไลน์ เช่น Line Group/ Page Facebook เพื่อเป็นพื้นที่ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ส่งเสริม

และสนับสนุนให้สถานศึกษาสร้างคลังข้อมูลของสถานศึกษา เพื่อให้องค์กรภายนอก สามารถเข้ามาแลกเปลี่ยนข้อมูลหรือนำเอาข้อมูลจากสถานศึกษาเพื่อไปใช้ประโยชน์ต่อไปได้ ควรส่งเสริม สนับสนุนให้มีการสร้างเว็บไซต์ของสถานศึกษาเพื่อเก็บข้อมูลความรู้ของสถานศึกษาให้เป็นระบบและยังสามารถให้บุคคลภายนอกหรือองค์กรภายนอกสามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้สร้างสื่อสังคมออนไลน์เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์งาน กิจกรรมของโรงเรียน หรือเป็นพื้นที่ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน มีการนิเทศ กำกับติดตามการดำเนินงานตามโครงการอย่างสม่ำเสมอ สอดคล้องกับฉันทบุรีพร สงวนหงส์ (2565) ได้เสนอแนวทางการพัฒนาการใช้เทคโนโลยีคือเน้นพัฒนาทักษะครูผู้สอนในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อนำมาจัดอบรมให้กับครูผู้สอนได้อย่างทั่วถึง ครอบคลุมทุกกลุ่ม สรรวจช่องทางหรือระบบการเข้าถึงแพลตฟอร์ม ประกอบด้วยแอปพลิเคชัน (Application) เช่น ไลน์ (Line) เฟซบุ๊ก (Facebook) เป็นช่องทางที่ครูผู้สอนใช้แอปพลิเคชันต่าง ๆ เหล่านี้เป็นสื่อในการเรียนการสอนให้แก่เด็กครูผู้สอนควรจัดทำสื่อการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่เหมาะสมกับการจัดการศึกษา นักเรียนสามารถเข้ามาเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่อง สถานศึกษาสร้างเครือข่ายกลุ่มครู และบุคลากรของโรงเรียนเพื่อใช้ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดการเรียนการสอนและรวมถึงการกำกับติดตามดูแลนักเรียนอีกด้วย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. สถานศึกษาควรสนับสนุนส่งเสริมให้มีการนำเอาเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดการความรู้ในสถานศึกษา ในด้านการสร้างและแสวงหาความรู้ การจัดเก็บความรู้ให้เป็นระบบ
2. สถานศึกษาควรส่งเสริมสนับสนุนให้ครูและบุคลากรทางการศึกษา ได้รับการพัฒนาตนในด้านการสร้างแสวงหาความรู้และการจัดเก็บความรู้ให้เป็นระบบ
3. สถานศึกษาควรส่งเสริมสนับสนุนให้มีแหล่งเรียนรู้ในการแสวงหาข้อมูลทั้งในรูปแบบออนไลน์และออฟไลน์ สามารถจัดเก็บความรู้ได้อย่างเป็นระบบ สามารถนำความรู้มาใช้ได้ง่ายและสะดวกรวดเร็ว พร้อมกันนั้นยังสามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้อมูล ระหว่างครูในโรงเรียนและในเครือข่ายสถานศึกษา เพื่อเป็นการสร้างชุมชนให้เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง
4. ผู้บริหารควรส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษามีการสร้างคลังความรู้ Big Data ของสถานศึกษาเพื่อจัดเก็บข้อมูล และแยกประเภทของข้อมูลให้เป็นหมวดหมู่ เพื่อง่ายและสะดวกต่อการนำข้อมูลความรู้ไปใช้ในการพัฒนาการศึกษาต่อไป

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาแนวทางการนำเทคโนโลยีสารสนเทศไปใช้ในการจัดการความรู้ ในสถานศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่/ใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ
2. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการนำเทคโนโลยีสารสนเทศไปใช้ในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานที่มีขนาดต่างกัน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาอย่างสูงจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภาณุพงศ์ บุญรัมย์อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชวนคิด มะเสนา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วมที่กรุณาแนะนำและตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ขอรบขอบพระคุณ คณาจารย์ สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ทุกท่านที่ได้ให้ความรู้และประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์ อีกทั้งให้การสนับสนุนและเป็นที่กำลังใจให้กับผู้วิจัยจึงขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

เอกสารอ้างอิง

- เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ, สำนักงาน. แผนการปฏิบัติงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566. อำนาจเจริญ: กลุ่มนโยบายและแผน, 2566
- จิรัฐมิ คล่องแคล่ว. สภาพและปัญหาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, 2563.
- ชยากร ทิพมาศ. แนวทางการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1. การค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนครสวรรค์, 2565.
- ชลธิชา ดวงจินดา. การศึกษาปัญหาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3. การค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา, 2565.
- ชลีพร พินาศภัย. การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 32. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, 2559.
- ณัฐพร สงวนหงษ์. แนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในยุคดิจิทัลของกลุ่มโรงเรียนช่องแคบ-คีรีราษฎร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์, 2565.
- ธนิดา เกตุสุภานันท์. แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์, 2566.
- นาดาชา ดำมทอง. การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาต่ง กระบี่. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยหาดใหญ่, 2566.
- บุญชม ศรีสะอาด. การวิจัยเบื้องต้น ฉบับปรับปรุงใหม่. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพฯ: บริษัท สุวีริยาสาส์น จำกัด, 2560.
- ยงยุทธ ของเลิศ. การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารงานสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4. การค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, 2565.
- วีระวัฒน์ คำมะยอม. การจัดการความรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 35 จังหวัดลำพูน. การค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2558.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. แนวทางการจัดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่เน้นสมรรถนะทางสาขาวิชาชีพ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2558.
- . หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2551.
- Karalyn R. McGovern. *Technology and Teacher work: Understanding Teacher's Technology use in the classroom.* University of Massachusetts Lowell, 2024.
- Office of the Education Council, Ministry of Education. *Thailand Education Scheme Bangkok.* New York: Prigwhan Graphic, 2017.

